

II.

Audiatur et altera pars!

A)

»Leipzig, am 9. II. 30.

„Sehr geehrter Herr Kollege!*) Haben Sie herzlichen Dank für Ihr freundliches Schreiben. Herr Dr. v. KOLOSVÁRY hat mir freundlicherweise seine Arbeit zugesandt. Leider kann ich nur den deutschen Text lesen, der anscheinend sehr schlecht übertragen worden ist. Auf ihm allein und zwar auf den vergleichend anatomischen und den biologischen Teil bezieht sich die nun folgende Beurteilung der Arbeit [Ich hoffe im nächsten Jahre eine jetzt (was Morphologie betrifft) fast vollendete Arbeit vorzulegen, die ausführlich Atem- und Verdauungsorgane von *Phal. opilio* und *Opilio parietinus* behandelt]. Zum anatomischen Teil ist zu bemerken, dass er neben richtig zusammengetragenem Material besonders in Bezug auf die Mundbildung ganz verkehrte Resultate eigener Forschungen anführt. Auf Abb. 42 (und auch im Text der Arbeit) sind Oberlippe und Pedipalpenlade miteinander völlig verwechselt worden. Die Lage des Mundes ist ganz verkehrt beschrieben und auf Abb. 43 ebenso falsch abgebildet. Das, was K. für den weichen haarigen Anfangsabschnitt des Pharynx hält und ausführlich so beschreibt, ist nichts anders als der Raum zwischen den Pedipalpenladen. Die Mundöffnung liegt also erst am Grunde dieses Raumes, der pseudotracheale Kanal liegt gleichfalls nicht im Pharynx, sondern auf den Palpenladen usw. Diese Fehler sind grundlegende

*) *Alfréd Kästner* úr levelének betűről-betűre való lemásolását, hitelességét igazoljuk; az eredeti levelet szerző u. i. beküldötte, egyben kérte tőlünk fenti igazolást. — Szerkesztők.

Irrtümer sehr schwerer Art, die ich in der bisherigen Literatur nie gefunden habe. Die Beschreibung des Tracheensystems, eines Organes, das ich selbst genau studiert habe, vermag ich nicht so zu verstehen, dass ich mir daraus ein richtiges Bild machen könnte. Was über Darmblindsäcke gesagt wird, enthält alle die kleinen Ungenauigkeiten, die die Arbeit von A. MÜLLER zeigt (Näheres darüber hoffe ich in der oben angekündigten Arbeit zu bringen.). Die Bearbeitung der anderen Organe, ausgenommen äussere Genitalien und Stacheln, bringt kaum Neues und steht hinter den Originalarbeiten, die auf dem betreffenden Gebiete geliefert worden sind, zurück. Die Vergleichstabellen auf S. 79 und S. 84 sind leider ohne jede Beweiskraft, da der Verfasser anscheinend keine Ahnung von der ungeheueren Verschiedenheit der Organausbildung bei Araneen hat. So scheint er nicht zu wissen, dass die meisten europäischen Spinnen Tracheen besitzen, dass es Spinnen mit stark gegliedertem Hinterleib gibt, dass das Männchen der Wasserspinne grösser ist als das Weibchen, dass viele Spinnen (z. B. alle Epeiriden!) sich nicht mit dem Gesichtssinn im Bezug auf Beute orientieren und so fort. Auch steht die ganze Art seiner Vergleichspunkte durchaus nicht auf der Höhe, die unsere vergleichend anatomische Wissenschaft jetzt einnimmt. Manches erscheint mir etwas naiv dabei.

Ich verzichte, weitere Einzelheiten anzuführen. Für Leute, die die deutsche, englische oder französische Sprache beherrschen, gibt es Werke, die besser zur Orientierung über den Bau der Weberknechte geeignet sind, und die viel weniger und besonders weniger grundlegende Fehler enthalten als das Buch von Herrn Dr. KOLOSVÁRY. Ich bedauere ausserordentlich kein freundlicheres Zeugnis ausstellen zu können und fürchte, dass ein Arachnologe kaum zu anderem Urteile kommen kann.

Wenn Ihnen diese Zeilen irgendwie vom Nutzen sein sollten, verehrter Herr Kollege, so würde ich mich herzlich freuen.

Mit hochachtungsvollem Grüsse bin ich

Ihr sehr ergebener

ALFRED KÄSTNER.“

m. p.

NB. A. KÄSTNER a „Biologie der Tiere Deutschlands“ c. sorozatos kiadványban az „Opiliones“ (Lfg. 18, 1926) füzet szerzője, továbbá a „Die Tierwelt Deutschlands“ c. munkában ugyancsak az „Opiliones“ c. rész írója. Így véleménye mindenestre több súllyal esik latba, mint a KOLOSVÁRYtól említett vázlatos ismertetések. Ilyen a Zool. Bericht, XXI, 1930, p. 430 olvasható ismertetés is. KÄSTNER levelét írásbeli engedélye alapján teljes terjedelemben közlöm.**)

B)

KOLOSVÁRY, tárgyi ellenérvek hiányában, személyi kérdések felvetésével akarja mellékvágányra terelni a vitát, hogy így a figyelmet a tárgyról elvonja. Abban a biztos tudatban, hogy a tárgyi igazság mellett van, nem vagyok hajlandó követni KOLOSVÁRY-t erre a térre. Eddigi állításaim teljes fenntartásával csak a következőket jegyzem meg:

1. Ami a fogalmi zászóképességet illeti, ez KOLOSVÁRY-nál áll olyan fokon, hogy, mint KÄSTNER leveléből kiténik, még egy szakember sem érti meg a trachearendszer leírását. Én nem szoktam „szemrendszer“-i, „Strangzellen“-i és „Stinkbombehügel“-szerű rejtvényeket feladni olvasóimnak.

2. Bizony „Distinguálni kell tudni!“ és ezt a bölcs tanácsot leginkább KOLOSVÁRY szívélhette volna meg munkája írása folyamán, akkor nem keverte volna össze az „Oberlippe“-t a „Pedipalpenlade“-val (lásd fent KÄSTNER levelét), a kis szervet az organellummal, a végbelet a végbélnyílással, az ivarmirigyet a szikminiggyel.

3. Én viszonyválaszomban „a kérdésbe be nem avatott közönség“-ről beszélek és nem „avatatlan közönség“-ről, mint KOLOSVÁRY idézőjelek között írja. Ha KOLOSVÁRY-ban csak egy parányi is volna az oly fennem hangoztatott és nekem ajánlott distinguálási képességből, akkor nagyon jól kellene tudnia, hogy a kettő között igen lényeges különbség van. Azon a bizonyos ülésen Dr. GELEI JÓZSEF egyetemi tanár úr az enyémhez teljesen hasonló értelmű kijelentéssel vette elejét a

**) A Kästner úr beleegyező sorait szintén eredetiben láttuk. — Szerkesztők.

hozzászólásoknak. KOLOZSVÁRY azonban nagyon jól tudta, hogy a két kifejezés közt mi a különbség, mert különben nem ferdtette volna el az én kifejezésemet. A szövegferdítés és az elferdített szövegnek idézőjelek közé való tétele nem tartozik a tudományos viták legális fegyverei közé, ezért e tény ellen a hozzá fűzött teljesen alaptalan, légből kapott inszinuációval együtt tiltakozom és azt a leghatározottabban visszautasítom.

Napoli, 1930. III. 24.

Pótlás; Napoli, 1930. IV. 10.

4. Az *Astrobonus laevipes*-esetre vonatkozólag az a megjegyzésem, hogy kizárólag olyan dolgokról vitatkozhatunk, amelyek a munkáiban említve vannak. Utólagos ellenőrző vizsgálatok eredményei nem tartoznak a tárgyhoz.

C)

A „Berichte über die wissenschaftliche Biologie“ c. referáló folyóirat nálunk még a zoologusoknak sem igen jut a kezébe és így „a kérdésbe be nem avatottak“ azt gondolhatják, hogy a KOLOZSVÁRY-tól említett GERHARDT-féle ismertetés*) sok szépet és jót tartalmaz. Nem lesz tehát érdektelen megismerkedni vele, annál is inkább, mert GERHARDT, mint arachnologus, rokon területen búvárkodik és ismertetése azok közé tartozik, amelyek — KOLOZSVÁRY szerint — az ismertetés zoologiai részét tökéletesebben oldották meg.

Nem számítva a címet, az egész ismertetés 30 sor. Ebből 14^{1/2} sorban ismerteti a fejezeteket, szavakba öntve azoknak címét és megdicséri a táblákat. 7 sorban elmondja, hogy milyen szervekre vonatkoznak KOLOZSVÁRY önálló vizsgálatai, de semmit sem szól az eredményekről. Kétszer is megjegyzi, hogy ezeket KOLOZSVÁRY maga kiemeli és hangsúlyozza. Azután így folytatja: „Dass eine ständige psychologische Vergleichung mit den Spinnen angestrebt wird, führt zu manchen Ergebnissen, die von anderer Seite anders**) aufgefasst werden dürften. Das gleiche gilt für die phylogenetischen Betrachtungen, insbesondere**) für die Vergleichungstabelle zwischen den

*) „Ber. üb. d. wiss. Biol.“ XII. 1929, p. 128.

**) Általam ritkítottan szedelve.

Merkmalen der Araneen und Phalangiden auf S. 39.“ Majd említi az *Astrobonus laevipes*-t és következik a KOLOSVÁRY által idézett rész.

Tehát: az *Astrobonus laevipes*-en kívül az új eredményekből semmit sem közöl, hanem csupán szavakba önti a tartalomjegyzéket; a pszichológiai és származástani fejtegetésekkel nem ért egyet, a német szöveg számára pedig a lapos átdolgozást ajánl. A táblákra vonatkozó dicséreten és az utolsó udvariaskodó mondaton kívül egyetlen szakszerű elismerő szó sincs benne.

Csodálatos, hogy KOLOSVÁRY erre mondja azt, hogy a zoológiai része tökéletesebb. Hát hiszen igaz, hogy amit nem mond el valaki, az nem lehet rossz. De nem kell azért búsulni, mert ami dicséretet érdemelt a munka, azt elmondta róla néhány napilap és a „Köztelek“, szóval csupa illetékes fórum.

Dr. DUDICH ENDRE.

*

A folyóiratunkba áthozott vita lezárhatása kedvéért kefelevonatban megküldöttük DUDICH dr. úrnak a Megjegyzések-et, kinek adott válaszát változatlanul adtuk — szintén kívánságának megfelelőleg.

Ezzel folyóiratunkban le is zárjuk véglegesen a polemikát.

Szeged, 1930. ápr. 15.

Szerkesztők.

